سه‌شنبه
۳۱ شهریور ۱۴۰۵- ۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۴۸ - ۲۲ سپتامبر ۲۰۲۶- شماره ۳۱۳۹-پیاپی ۴۴۵۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۰۸)
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com
info@smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

عکس روز

مراسم آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۶-۱۴۰۵

منبع: مهر

پشت پرده تسهیلات‌یارها

در حالی که دریافت تسهیلات بانکی برای بسیاری از افراد و شرکت‌ها با صف، اعتبارسنجی، وثایق و فرآیندهای طولانی همراه است، طی سال‌های اخیر شرکت‌ها و پلتفرم‌هایی با عنوان تسهیلات‌یار یا لندتک وارد این بازار شده‌اند و وعده تسهیل و تسریع دریافت وام را می‌دهند اما نکته مهم این است که متقاضیان باید توجه کنند هر شرکت فعال در بازار وام را نباید تسهیلات‌یار مورد تأیید بانک مرکزی تلقی کرد.

تفاوت میان یک تسهیلات‌یار رسمی و یک واسطه دریافت وام، میزان کارمزد قابل دریافت، نقش واقعی بانک در پرداخت تسهیلات و اینکه اساسا این شرکت‌ها چه مجوزی دارند، از جمله پرسش‌هایی است که برای متقاضیان وام مطرح می‌شود.

به گزارش ایسنا، تسهیلات‌یار در ادبیات رسمی بانک مرکزی، یک شرکت تجاری است که با ایجاد ارتباط میان مؤسسه اعتباری، مشتری و تأمین‌کننده کالا و خدمات، فرآیند اعطای تسهیلات را تسهیل می‌کند. بانک مرکزی در دی‌ماه ۱۴۰۲ با ابلاغ بخشنامه ای برای نخستین بار چارچوب مشخصی برای همکاری مؤسسات اعتباری با این شرکت‌ها تعیین کرد. هدف اعلام شده نیز تسهیل فرآیند اعطای تسهیلات، به ویژه تسهیلات خرد و استفاده از ظرفیت فناوری‌های مالی بود.

اما این ضابطه یک نکته کلیدی دارد؛ تسهیلات‌یار، خود بانک نیست و در چارچوب تعریف بانک مرکزی، تامین کننده اصلی منابع تسهیلاتی محسوب نمی‌شود. بانک همچنان مسئول اعطای تسهیلات، رعایت مقررات، اعتبارسنجی و دریافت تضامین است.

مطابق ضوابط ابلاغی، همکاری بانک با تسهیلات‌یار فقط در صورت رعایت مقررات بانک مرکزی مجاز است. بانک موظف است در اعطای تسهیلات از طریق این شرکت‌ها، همان مقرراتی را رعایت کند که در اعطای مستقیم وام اعمال می‌شود؛ از جمله نرخ سود مصوب، سقف تسهیلات، اخذ تأمین کافی و استفاده از قراردادهای بانکی استاندارد.

حتی در نحوه جابه‌جایی پول نیز محدودیت مشخصی وجود دارد. بانک اجازه ندارد اصل تسهیلات را به حساب تسهیلات یار واریز کند و باید وجه را مستقیما به حساب تأمین کننده کالا یا خدمات پرداخت کند. همچنین بازپرداخت اقساط نیز باید مستقیما به حساب مؤسسه اعتباری انجام شود و نه حساب تسهیلات‌یار.

آیا تسهیلات‌یارها مجوز وام‌دهی از بانک مرکزی دارند؟

بانک مرکزی چارچوب همکاری بانک‌ها با شرکت‌های تسهیلات یار را به رسمیت شناخته و ضابطه‌مند کرده است؛ اما این موضوع را نباید با «مجوز بانک مرکزی برای فعالیت مستقل به عنوان وام دهنده» یکسان دانست.

در واقع، بخشنامه سال ۱۴۰۲ ناظر بر نحوه همکاری مؤسسات اعتباری با شرکت‌های تسهیلات‌یار است؛ بنابراین اگر یک شرکت صرفا ادعا کند که با چند بانک قرارداد دارد، این ادعا به تنهایی به معنای آن نیست که شرکت مذکور بانک یا مؤسسه اعتباری دارای مجوز برای اعطای مستقل تسهیلات است.

مسئله کارمزد؛ هزینه‌ای که باید دقیق بررسی شود

یکی از مهم‌ترین ابهام‌ها درباره بازار تسهیلات یارها، هزینه‌ای است که متقاضی برای دسترسی به وام پرداخت می‌کند. در چارچوب ابلاغی بانک مرکزی، درآمد تسهیلات‌یار در مدل تعریف شده، از کارمزدی است که مؤسسه اعتباری بابت خدمات مربوط به این همکاری پرداخت می‌کند و دریافت کارمزد مستقیم از مشتری یا فروشنده کالا در این چارچوب محل ایراد است. از سوی دیگر، بانک مرکزی در خرداد ۱۴۰۳ صراحتاً به شبکه بانکی اعلام کرد که همکاری با تسهیلات‌یاران باید در چارچوب بخشنامه مربوطه باشد و نرخ سود مؤثر تسهیلات نباید از نرخ‌های اعلامی بانک مرکزی فراتر رود.

بنابراین نمی‌توان برای همه شرکت‌هایی که در بازار تحت عنوان وام فوری، تسهیلات میلیاردی یا تسهیلات یار فعالیت می‌کنند، یک درصد ثابت کارمزد تعیین کرد. میزان هزینه، مدل قرارداد و حتی قانونی بودن دریافت آن، به ساختار هر معامله بستگی دارد.

بانک مرکزی نیز در شهریور ۱۴۰۵ در ابلاغیه جدید خود درباره کارمزد خدمات بانکی تأکید کرده که مطالبه و دریافت هرگونه وجه تحت عنوان کارمزد خدمات بانکی خارج از چارچوب مبالغ ابلاغی مجاز نیست.

تفاوت گرفتن وام از بانک با مراجعه به واسطه چیست؟

تفاوت اصلی در نقش واسطه، هزینه و مسئولیت قرارداد است. اگر مشتری مستقیماً به بانک مراجعه کند، رابطه حقوقی اصلی میان مشتری و بانک شکل می‌گیرد و نرخ سود، مدت بازپرداخت، وثایق و سایر شرایط مطابق مقررات و قرارداد بانک تعیین می‌شود.

اما در مدل تسهیلات یار، شرکت واسطه می‌تواند بخشی از فرآیند را دیجیتالی و ساده کند؛ از معرفی مشتری به بانک و تأمین‌کننده کالا گرفته تا خدمات فناورانه و تسهیل اعتبارسنجی. در این مدل، مزیت اصلی برای مشتری می‌تواند کاهش زمان و پیچیدگی فرآیند باشد.

چرا برخی متقاضیان سراغ این شرکت‌ها می‌روند؟

بخش مهمی از جذابیت این بازار ناشی از دشواری دریافت تسهیلات بانکی است. متقاضی ممکن است با محدودیت اعتبار، وثیقه، میانگین حساب، رتبه اعتباری یا صف دریافت وام مواجه باشد و یک شرکت واسطه وعده دهد که فرآیند را سریع تر انجام می‌دهد.

از طرف دیگر، بازار لندتک‌ها نیز رشد کرده است. بر اساس گزارش‌های منتشرشده درباره بازار سال ۱۴۰۳، حدود ۲۰ پلتفرم تسهیلات یار بیش از ۶۷۰ هزار فقره وام به ارزش بیش از ۳۷ هزار میلیارد تومان پرداخت کرده‌اند؛ بنابراین این بخش هرچند در مقایسه با کل شبکه بانکی هنوز بازار کوچکی محسوب می‌شود، اما به یک بخش قابل توجه از خدمات مالی دیجیتال تبدیل شده است.

سخن پایانی

در نهایت، مهم‌ترین نکته برای متقاضیان این است که هر شرکت فعال در بازار وام را نباید تسهیلات‌یار مورد تأیید بانک مرکزی تلقی کرد.

شرکت واقعی تسهیلات یار در چارچوب تعریف بانک مرکزی، واسط میان بانک، مشتری و تأمین کننده کالا و خدمات است و همکاری بانک با آن باید تابع مقررات بانک مرکزی باشد. اما شرکتی که صرفا با تبلیغ وام میلیاردی فوری در ازای دریافت درصدی از مبلغ وام فعالیت می‌کند، لزوما در این چارچوب قرار نمی‌گیرد.

بنابراین پیش از پرداخت هرگونه وجه، متقاضی باید از بانک طرف قرارداد استعلام کند که آیا شرکت مذکور واقعاً طرف قرارداد آن بانک است، قرارداد تسهیلات با چه نهادی منعقد می‌شود، نرخ سود مؤثر و کل هزینه دریافت تسهیلات چقدر است، کارمزد دقیق بابت چه خدمتی دریافت می‌شود و آیا پرداخت آن در قرارداد رسمی بانک و شرکت پیش‌بینی شده است یا خیر.

مالکان سند سبز و زرد بخواند

سخنگوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با تشریح مشمولان سامانه موضوع ماده ۱۰ قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول گفت: دارندگان اسناد مالکیت حدنگار یا تک‌برگ نباید در این سامانه، ادعای مالکیت ثبت کنند زیرا مالکیت آنان با صدور سند مالکیت در دفتر الکترونیک املاک سازمان ثبت، احراز و تثبیت شده است.

به گزارش قوه قضاییه، اعظم قویدل با تشریح مشمولان سامانه موضوع ماده ۱۰ قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول، گفت: با توجه به راه‌اندازی رسمی سامانه موضوع ماده ۱۰ قانون الزام یا همان سامانه ثبت ادعا از تاریخ اول خردادماه سال جاری، مردم باید توجه داشته باشند که مهلت دو ساله ثبت ادعای مالکیت در این سامانه برای اشخاصی آغاز شده است که نسبت به املاک دارای سند مالکیت که از تاریخ اول فروردین سال ۱۳۹۶ به بعد صادر شده، با استناد به اسناد عادی، ادعای مالکیت عین یا منافع بیش از دو سال یا حقوق ارتفاقی دارند.

قویدل اظهار کرد: اگر ملک شما به نام خودتان دارای سند مالکیت حدنگار است مالکیت شما در دفتر الکترونیک املاک سازمان ثبت، ثبت و تثبیت شده است بنابراین دارندگان اسناد مالکیت حدنگار یا تک‌برگ نباید در سامانه، درج ادعای مالکیت کنند چراکه مالکیت این اشخاص با صدور سند مالکیت، احراز و تثبیت شده است.

وی افزود: متأسفانه اشخاصی با تبلیغات غلط، این تصور را برای مردم ایجاد کرده‌اند که با وجود اینکه ملکشان دارای سند مالکیت حدنگار، تک‌برگ زردرنگ یا سبزرنگ است، باید در سامانه ثبت ادعا، ادعای مالکیت کنند. به هیچ عنوان مردم عزیز ما نگران نباشند و اگر ملکشان دارای سند مالکیت تک‌برگ است هیچ دغدغه‌ای نداشته باشند.

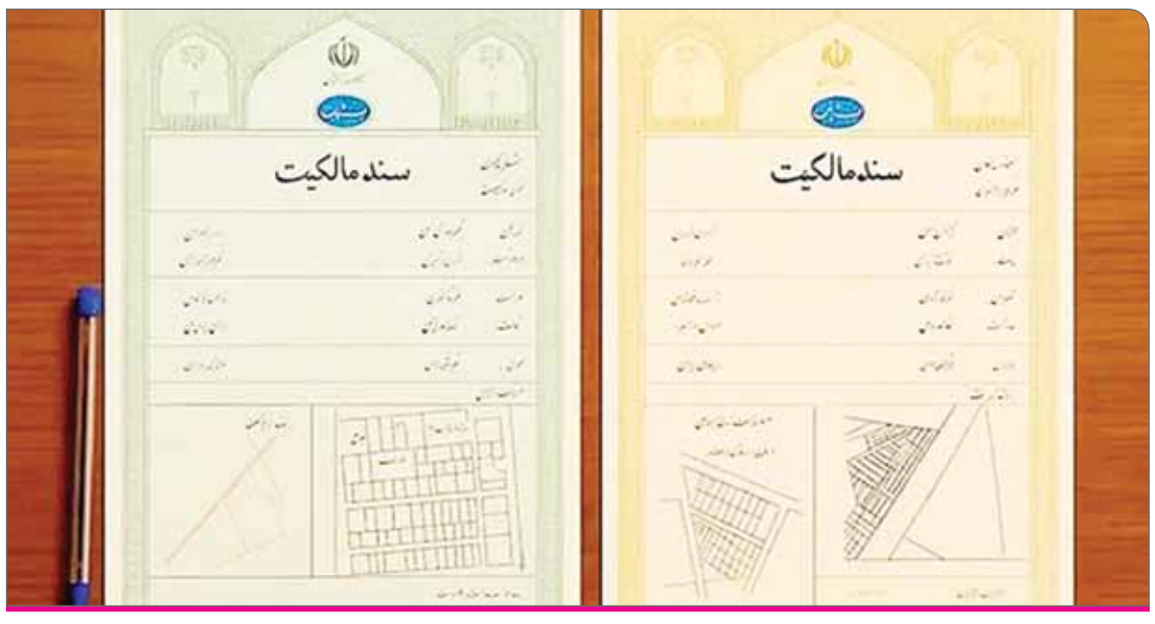

قویدل ادامه داد: سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حافظ امنیت مالکیت مردم است و چنانچه اشخاصی غیر از مالکان مستند به قولنامه یا سایر اسناد عادی نسبت به این املاک ادعایی داشته باشند پس از درج ادعا در سامانه توسط اشخاص مذکور، این ادعا در بستر قانونی توسط مراجع قضایی و سازمان ثبت بررسی می‌شود. صرف درج ادعای مالکیت نسبت به ملکی که دارای سند مالکیت حدنگار است، موجب نقل و انتقال یا ابطال سند مالکیت نخواهد بود.

سخنگوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در ادامه گفت: همچنین در صورتی که اشخاص مستند به سند رسمی، مالک منافع بیش از دو سال ملکی باشند که دارای سند مالکیت حدنگار است یا حقوق ارتفاقی در ملک شخص دیگری داشته باشند که این حقوق ارتفاقی در سند مالکیت نیز قید شده است، نیازی به درج ادعا در سامانه نیست. در این موارد نیز مالکیت منافع و حقوق ارتفاقی شخص، تثبیت شده است.

وی در پایان با اشاره به تبصره ۵ ماده ۱۰ قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول اظهار کرد: چنانچه شخصی با علم به عدم استحقاق، رأساً یا توسط دیگری اقدام به درج سند عادی در سامانه کند، به جزای نقدی معادل ۲۰ درصد قیمت روز ملک محکوم خواهد شد.

نظرگاه

شوک بعدی بازار نفت از پالایشگاه‌ها می‌آید

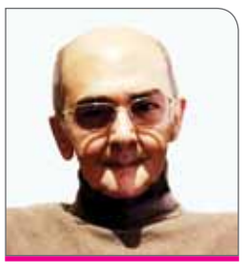

فریدون برکشلی- تحلیلگر ارشد بین‌المللی بازار نفت و انرژی: بازار نفت در سال ۲۰۲۶ با سردرگمی عمیقی مواجه است. ریشه‌های این سردرگمی و علل ورود قیمت‌ها به کانال سه‌رقمی دارای ابعاد متفاوتی است. ساختارهای مرسوم عرضه و تقاضا در بازار انرژی جهان در حال حاضر به شدت مبهم و کدر شده است به طوری که ابعاد دقیق صادرات نفت خام از حوزه خلیج فارس و حجم واقعی تقاضای مصرف‌کنندگان برای بازیگران بازار در هاله‌ای از بی‌خبری قرار دارد.

تولید و صادرات نفت خام عربستان سعودی به عنوان سنتی‌ترین تولیدکننده شناور که به اقتضای شرایط جهانی میزان تولید خود را تغییر می داد با شرایط جدیدی روبروست و از سوی دیگر نیز سازمان کشورهای صادرکننده نفت اوپک نیز با افتی چشم گیر روبروست زیرا حجم تولید عربستان در هفته منتهی به ۱۰ سپتامبر به زیر ۶ میلیون بشکه در روز سقوط کرده است. این تنگنا تا جایی پیش رفته که آرامکو حتی در پوشش تعهدات بلندمدت و قراردادهای مدت‌دار خود با دشواری‌های عملیاتی روبه‌روست.

در غیاب این حجم از نفت، انبارها و ذخایر استراتژیک کشورهای مصرف‌کننده بار تعادل بازار را به دوش کشیده‌اند. در این میان، چین که ۲ دهه پیشران رشد تقاضا در اقتصاد جهانی به شمار می‌رفت، تغییر نقش داده و در قامت عرضه‌کننده وارد میدان شده است.

برآوردها حاکی است پکن با تکیه بر ذخایر تجاری و استراتژیک ۱.۵ میلیارد بشکه‌ای خود، ضمن کاستن ۵.۵ میلیون بشکه از مصرف روزانه داخلی، جریان صادرات نفت خام و فرآورده از انبارها به بازار را کلید زده است. هم‌زمان، اقتصادهای صنعتی عضو آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) نیز بر مبنای پیمان ۱۹۷۵ آزادسازی ذخایر اضطراری ۹۰ روزه را در دستور کار قرار داده‌اند تا در این مقطع زمانی، تخلیه مخازن، جای خالی بشکه‌های از دست رفته را پر کند.

بشکه هست، اما بنزین نیست!

اتکا به نفت خام دردی از چالش‌های بنیادین بازار انرژی را درمان نمی‌کند. بحران اکنون به لایه پایین‌دست سرایت کرده است زیرا به طور میانگین ۴۰ درصد از هر بشکه نفت خام به بنزین تبدیل می‌شود آن هم در شرایطی که حاشیه سود پالایشی و ضریب بهره‌برداری پالایشگاه‌ها در ایالات متحده و اروپا به دلیل سال‌ها فرسودگی، کمبود سرمایه‌گذاری، دوره‌های تعمیراتی و رخدادهای ناخواسته به حضیض چند سال اخیر رسیده است.

این شرایط به این معناست که حتی در صورت وفور نفت خام، کمبود بنزین و گازوئیل در جایگاه‌های سوخت به طور مستقیم به مصرف‌کننده نهایی تحمیل می‌شود.

با تخلیه کامل ذخایر تجاری و استراتژیک تا انتهای سه‌ماهه چهارم سال جاری میلادی، ضربه‌گیر بازار از میان خواهد رفت و مسابقه جهانی برای بازتامین ذخایر (Replenishment) آغاز می‌شود؛ آن هم درست در زمانی که بخش زیادی از مخازن مصرف‌کنندگان به دلیل برداشت‌های فراتر از سقف مجاز، از مدار خارج شده و نیازمند اورهال و تعمیرات اساسی هستند.

پیام نفت ۱۰۸ دلاری به بازار انرژی

از سوی دیگر بهای نفت برنت از مرز ۱۰۸ دلار گذشته و این رقم فراتر از یک نوسان ساده معاملاتی و در حکم هشداری راهبردی برای آینده انرژی جهان است، این تراز قیمتی نشان می‌دهد نفت روی خطوط گسل ژئوپلیتیک استقرار یافته است.

در چنین شرایطی، این احتمال وجود دارد که ایالات متحده برای در امان ماندن از تلاطم‌های جهانی، با تکیه بر تولید داخلی و همگرایی با کشورهای قاره آمریکا نظیر کانادا، مکزیک و برزیل، حساب خود را از سایر مناطق جدا کرده و زیرساخت یک اوپک منطقه‌ای در قاره آمریکا را پی‌ریزی کند.

از سوی دیگر سیاست‌های تحریمی غرب یکی از عوامل بروز وضعیت کنونی در بازارهای جهانی انرژی است. کمبود مزمن سرمایه‌گذاری در بالادست و پایین‌دست ناشی از تحریم‌ها و عدم‌قطعیت‌های گسترده، پروژه‌های حیاتی در ایران، روسیه و قاره آفریقا را سال‌ها دچار تعلیق کرده و اقدامات تحریمی واشنگتن در عمل نظم اقتصاد جهانی انرژی و دسترسی به منابع پایدار را هدف قرار داده است.

در بخش پایین‌دست نیز شرایط وخیم‌تر است، زیرا هیچ سرمایه‌گذاری حاضر به تزریق ۱۰ میلیارد دلار منابع برای احداث پالایشگاه جدید نیست. از سوی دیگر افق سیاست‌گذاری حوزه انرژی در میان‌مدت به طور کامل تاریک توصیف کرد و محصول مستقیم آن را کسری شدید ظرفیت پالایش در جهان امروز دانست.

نقش کریدورهای دریایی بر نوسانات بازار انرژی

در همین حال هرگونه ناامنی در معابر کشتیرانی از دریای سرخ تا تنگه هرمز، به سرعت کرایه حمل و حق بیمه نفتکش‌ها را پنج تا هشت دلار به ازای هر بشکه افزایش می‌دهد.

با این حال، کانون شکنندگی بازار از دریا به خشکی تغییر موقعیت داده است به طوری که امروز آسیب رسیدن به یک مجتمع پالایشی یا ترمینال صادراتی، بازارهای بین‌المللی را به مراتب بیشتر از اصابت موشک به یک فروند نفتکش متلاطم و ناپایدار می‌سازد همچنان که هدف گیری مجتمع های انرژی روسیه و یا عربستان چنین اثری را بر بازار داشته اند.

همسویی آمریکا و چین برای مهار بحران در غرب آسیا

در این شرایط دیپلماسی فعال چین در منطقه و رایزنی‌های اخیر با مقامات ارشد جمهوری اسلامی ایران در چارچوب تلاش این غول واردکننده انرژی برای مهار تبعات تورمی ناشی از افزایش قیمت نفت انجام شده است. آمریکا با وجود پیشتازی در تولید نفت شیل، کماکان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده سوخت جهان است و بهای بنزین پیوند مستقیمی با آرای شهروندان و سرنوشت انتخابات در کاخ سفید دارد. از این رو، واشنگتن و پکن هر یک بنا به منافع راهبردی خود خواستار مهار بحران خاورمیانه هستند.

این توافق نانوشته به مفهوم پایان یافتن تنش‌ها نیست، بلکه حاکی از تعریف یک سقف سیاسی برای قیمت طلای سیاه است تا اجازه ندهد نفت برنت سقف ۱۲۰ دلار را بشکند.

چین نیز پس از ۲ سال توقف استراتژیک، با هدف احیای ذخایری که به کف پنج سال گذشته رسیده بود، فرآیند خرید نفت تحریمی و ارزان‌قیمت در کف بازار را در مقیاس‌های کلان آغاز کرده است که این رفتار در رویکرد هند برای خرید نفت فوق‌سبک شیل آمریکا جهت تقویت امنیت انرژی نیز دیده می شود.

هم‌زمانی این خریدهای جبرانی در یک بازه زمانی سه‌ماهه، به صعود حق بیمه‌ها منجر شده است و به نظر می رسد جرقه‌ای برای جهش مجدد قیمت‌ها بدون نیاز به ثبت تنش جدید عرضه باشد.

در نهایت حل‌وفصل احتمالی بحران‌های ژئوپلیتیک خاورمیانه نه پایان بحران، بلکه آغاز چرخه صعودی نوینی تحت عنوان طوفان بازتامین ذخایر به ویژه در بازار نفت و گاز طی سه‌ماهه پایانی سال خواهد بود.